

Tulevaisuuden netti veneessäsi – uhka vai mahdollisuus?

Katselin tässä eräänä päivänä tiskipöydällä lojuvaa sähkövatkainta. Tuttu ja turvallinen laite, joka tekee sen ja vain sen minkä haluan ja silloin kun minä haluan. Kermavaahto syntyy alta aikayksikön tyylikkäästi mitä nyt osaamattomissa käsissäni osa siitä on pitkin keittiön seiniä ja vain viaton ”spanielin katse” estää räjähdysen perheessä...

Samalla kuitenkin mieleeni hiipii kauhukuva siitä, mitä Hyppönen kirjassaan ”Internet” mainitsee. Kohta

tuo vatkainkin on netissä. Ei siksi, että minulle siitä mitään hyötyä olisi vaan siksi, että valmistaja haluaa tietää missä, milloin ja kuinka kauan minä sitä käytän. Ja mikä pahinta - ei auta, vaikka kytkisin kämppäni langattoman

verkon pois päältä - tuo onneton vempele saa tiedot välitettyä omilla keinoillaan... 5G, tuleva 6G ja mitä niitä onkaan. Pistää vihaksi. Samalla muutkin kodin koneet ja laitteet hiipivät tiedon valtatielle. Onhan se tietysti kiva, että kaupassa voin katsoa reaaliaikaista kuvaa jääkappini eri hyllyiltä mutta kyllä uskon tietäväni ilman nettiäkin montako olutta sieltä puuttuu. Meiltä ei kysytä - netti valtaa kotimme, halusimme tai emme.

Kvanttiympyrän tiedän (musiikissa) mutta kvanttiteknologian vallankumous tietokonemaailmassa on jo

vaikeampi juttu. Bittien sijaan kubitit mellestävät nopeammin ja tehokkaammin. Se, yhdistettynä tekoälyn sovelluksiin ja liimattuna veneen ohjauksjärjestelmiin, aiheuttaa tulevaisuudessa kipparille harmaita hiuksia. Moderni säätutka, ennustava tuulimittari ja aaltoprofiilin analysointilaite saattavat ohjata kilpapurjevenettä nopeammin ja täsmällisemmin kuin paraskaan kippari (sorry Tapsa). 3D-analysointilaite tutkivat herkeämättä purjeiden profiilia ja säätävät useammalla servolla purjeiden muotoa optimaaliseksi 10 kertaa sekunnissa. Näistä tekisi mieleni olla eri mieltä muutaman nykyisen huippukipparin tuntien mutta insinöörihahko minussa käskee uskomaan tieteesen. Aika näyttää...

Tavalliselle huviveneilijällekin tekniikan kehitys tuo alkuun paljon hyödyllisiä lisäominaisuuksia mutta jossain on se raja, jolloin vene ottaa vallan kipparilta. Yllä olevat esimerkit lisätyn sähköiseen reaaliaikaiseen reittilaskentaan, polttoainetalouden optimointiin ja riskianalyysiin tulevat ohittamaan kipparin mahdollisuudet kokemukseräiseen reagointiin eri tilanteissa.

Automaattiset laivat saattavat olla vastassamme melko pian - enää ei oteta VHF:llä yhteyttä brygalle laivan aikomuksien varmistamiseksi. Robotti ei ehkä vastaa meille ja jatkaa suunniteltua reittiään meistä huolimatta. Ei sinne alle ole aiemmin-

kaan saanut mennä, mutta tulevaisuudessa tuo yhteiselo lienee vain yksipuolista.

Kokonaan toinen juttu on sitten kaiken tämän turvallisuus. Erityisesti kyberturvallisuus. Entä sitten kun joku laitteisiimme netin yli pääsevä leikkimielinen hakkeri päättääkin muotoilla reittivalintaamme parin pikkukiven yli - ihan ”läpällä”. Käsitakseni on, että kaikki kehitys menee tekniikka edellä ja kybersuojaus tulee aina hieman perässä. Jossain menee taas se raja, jolloin kipparin on ymmärrettävä oikeasti laitteidensa toiminta. Niinhän on nykyisinkin mutta ainakaan toistaiseksi kukaan ei niihin pääse ulkopuolelta sörkkimään. Automaattisten laivojen kyberturvallisuudesta en sano mitään. Tiedän, että maailman parhaat asiantuntijat pyrkivät varmistamaan asian. Onnea heille.

Nämä mielessä kohti uutta veneilykautta - seurakaa artikkeleita aiheesta. Saattaa mennä mielenkiintoiseksi. □

HARRI SANE

Kirjoittaja on turvallisuuden moniottelija, venely/purjehduskouluttaja ja Espoon Meripelastajien hallituksen jäsen.

KOKONAAN TOINEN JUTTU ON SITTEN KAIKEN TÄMÄN TURVALLISUUS.